SAKARYA ÜNİVERSİTESİ TÜRKMER

2026 / Ekim Ayı
Türk Dünyası Gündemi

turkmer.sakarya.edu.tr

Türk Devletleri Teşkilatı - Azerbaycan - Kazakistan - Özbekistan - Kırgızistan - KKTC - Macaristan - Türkmenistan

Azerbaycan Cumhuriyeti

Ekim Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama veAraştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Azerbaycan-Avrupa Birliği İlişkilerinde Görüş Ayrılığı

1 Ekim’de Azerbaycan ve Avrupa Birliği (AB) temsilcileri, yeni kapsamlı anlaşmaya yönelik müzakereleri ve ikili iş birliğini görüştü. 8 Ekim’de ise Avrupa Parlamentosu, Azerbaycan’daki siyasi tutuklulara ilişkin kararını 492 kabul, 23 ret ve 60 çekimser oyla kabul etti. Kararda bazı siyasi tutukluların serbest bırakılması çağrısı yapılırken, AB-Azerbaycan ilişkilerinin insan hakları alanındaki gelişmeler doğrultusunda şekillendirilmesi istendi. Azerbaycan Milli Meclisi kararı taraflı bularak reddetti.

Azerbaycan’ın Asya Ülkeleriyle Diplomatik Temasları

12 Ekim’de İlham Aliyev, Kamboçya Başbakanı Hun Manet ile görüştü. Görüşme kapsamında ticaret ve ekonomi, çifte vergilendirmenin önlenmesi ve eğitim alanlarında üç belge imzalandı. 13 Ekim’de Laos Cumhurbaşkanı Thongloun Sisoulith ile yapılan görüşmede tarım iş birliği ve hizmet pasaportlarına vize muafiyetini içeren anlaşmalar imzalandı. 14 Ekim’de Laos’un CICA üyeliğine ilişkin belgeler imzalanırken Aliyev, Sri Lanka Dışişleri Bakanı Vijitha Herath’ı kabul ederek ikili ilişkileri ve iş birliği olanaklarını değerlendirdi.

CICA’nın 7. Zirvesi Bakü’de Gerçekleştirildi

15 Ekim’de Bakü’de düzenlenen Asya’da İş Birliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı’nın (CICA) 7. Zirvesi’nde Bakü Deklarasyonu kabul edildi. Zirvede Laos’un üyeliğiyle CICA’nın üye sayısı 29’a yükselirken, Azerbaycan’ın dönem başkanlığı 2028’e kadar uzatıldı. İsrail Cumhurbaşkanı Isaac Herzog’un konuşması sırasında 10’dan fazla ülkenin temsilcisi salonu terk ederek protestoda bulundu.

Azerbaycan’da Okullarda Başörtüsü Tartışması

Azerbaycan’da 21 Eylül’de Bakanlar Kuruluyla kabul edilen yeni okul kıyafeti kuralları, ekim ayında başörtülü öğrencilerin okullara alınmamasıyla gündeme geldi. Düzenlemede başörtüsüne doğrudan yer verilmemesine rağmen bazı okul yönetimlerinin başörtülü öğrencileri derslere kabul etmediği, benzer uygulamaların öğretmenleri de etkilediği bildirildi. Bakü başta olmak üzere farklı bölgelerde veliler ve öğrenciler karara tepki göstererek protestolar düzenledi. 12 Ekim’de Bakü’de yaşanan gösterilerde 37 kişi gözaltına alındı. Hükûmet kanadı uygulamayı laik eğitim kurallarıyla açıklarken, eleştiriler öğrencilerin eğitim hakkı ve dinî özgürlükleri üzerinde yoğunlaştı.

İslam İş Birliği Teşkilatı, Azerbaycan'la İlgili Dört Kararı Yeniden Kabul Etti

17-18 Ekim tarihlerinde Bağdat'ta düzenlenen İslam İş Birliği Teşkilatı (İİT) 52. Dışişleri Bakanları Konseyi Oturumunda, Azerbaycan'ın toprak bütünlüğünü, Ermenistan ile normalleşme sürecini, Hocalı katliamı dayanışmasını ve bölgedeki imar ile mayın temizleme çalışmalarını destekleyen dört temel kararın kabul edildiği ifade edildi. Azerbaycan temsilcisi Aydın Safikhanlı 2027-2030 dönemi İİT Bağımsız Daimi İnsan Hakları Komisyonu üyeliğine seçildi. Türkiye, Irak ve Gambiya ile ikili görüşmelerin gerçekleştiği belirtildi.

Sahiba Gafarova’nın Türk Devletleri Parlamenter Meclisi Temasları (TÜRKPA)

20 Ekim’de Bişkek’te düzenlenen Türk Devletleri Parlamenter Meclisi (TÜRKPA) Konsey Toplantısı’nda Azerbaycan Milli Meclis Başkanı Sabiha Gafarova, parlamenter diplomasisinin Türk halklarının çıkarlarına hizmet etmedeki kritik rolüne değindiğini vurguladı. Azerbaycan heyetinin TÜRKPA komisyon toplantılarına, model yasa tasarılarının hazırlanmasına ve seçim gözlem misyonlarına aktif katkı sunduğunu belirten Gafarova, örgütün yeni Genel Sekreteri Ramil Hasan’ın çalışmalarını takdir ederek Bakü’deki TÜRKPA Sekreterliğine yönelik desteğin sürdürüleceğini ifade etti.

Azerbaycan’da Kayıp Kişilerin Aileleri Brüksel'de Avrupa Birliği Temsilcileriyle Bir Araya Geldi

Karabağ Kayıp Aileleri Halk Birliği üyeleri, 21 Ekim’de Brüksel’deki Avrupa Birliği (AB) Dış İlişkiler Servisi temsilcileriyle görüşerek Ermenistan’ın kayıp kişilerin akıbeti ve toplu mezarlar konusunda bilgi paylaşmadığını vurguladı. Birlik Başkanı Konul Behbudova, Avrupa Parlamentosunun önünde düzenlenen eylemlere ve kurtarılan bölgelerde bulunan 32 toplu mezara dikkat çekerek, yakınlarından haber alana kadar protestoları sürdüreceklerini belirtti.

İlham Aliyev, 13.'sü Düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatı Zirvesine Katılmadı

29- 30 Ekim tarihlerinde Türkiye'nin ev sahipliğinde Ankara'da 13.Türk Devlet Teşkilatları Zirvesi (TDT) gerçekleştirildi. Zirvede Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev yerine Dışişleri Bakanı Ceyhun Bayramov katılarak Azerbaycan'ı temsil etti. Resmi kaynaklar İlham Aliyev'in katılmama nedenini Bakü'deki program takvimine dayandırırken, diplomatik analizlerde konunun hem resmi mazeretler hem de dönemsel ve stratejik temsil dengeleri çerçevesinden ele alınıldığı belirtildi. Zirvede Ankara Bildirisi imzalandı, dönem Başkanlığı Türkiye'ye devredildi ve liderler Türk Dünyasındaki kurumsal bütünleşme ile bölgesel iş birliği kararlılığını vurguladı.

Kazakistan Cumhuriyeti

Ekim Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama veAraştırma Merkezi
(TÜRKMER)

OPEC Ülkeleri Petrol Üretim Seviyelerini Korumada Anlaştı

OPEC ülkeleri (Suudi Arabistan, Rusya, Irak, Kuveyt, Kazakistan, Cezayir ve Umman) kasım ayında petrol üretim seviyelerini sabit tutmaya yönelik bir anlaşma yaptı. Anlaşma, 4 Ekim'de düzenlenen sanal bir toplantıda gerçekleştirildi. İlgili ülkeler küresel petrol piyasası koşullarını ve mevcut durumunu değerlendirmek üzere bir araya geldi. Buna göre, ülkeler Eylül ayında belirledikleri üretim seviyesini Kasım ayında da koruyacak, iki ay art arda üretim artışında bulunmayacak. Bu bağlamda, sonraki toplantının ise 1 Kasımda gerçekleştirilmesi kararlaştırıldı.

Kazakistan ve Umman Arasındaki Ekonomik İlişkiler Güçlendirildi

Umman sultanı Heysem bin Tarık 6 Ekim'deki resmi ziyaretinde, Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev ile ekonomi, enerji, ulaşım vb. alanlarda iş birliği konularını görüştü. İlgili alanlarda, iki ülke arasında bir dizi anlaşma yapıldı ve 15 milyon dolarlık bir fon belirlendi. Görüşmede, projelerin yürütülmesi için, Kazakistan-Umman İş Konseyi'nin kurulması kararı alındı. Ayrıca, Kazakistan Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Komitesi tarafından, Almatı-Salale arası haftalık uçuşlar başlatılacağı duyurusu yapıldı. 9 Ekim'de yapılan duyuruya göre, uçuşların amacı Kazakistan ve Orta Doğu hava bağlantısının geliştirilmesidir.

Orta Asya Su ve İklim Problemleri Derinleşiyor

7 Ekim'de yayınlanan habere göre, Orta Asya'da su sorunu, nehirlerin kuruması ve buzulların erimesi gibi problemler artış göstermektedir. Bu kapsama girebilecek ve aynı tarihte yayınlanan bir başka haberde, Kazakistan'ın Yeşil İklim Fonu (GCF) ile iklim projeleri hazırlamak için ulusal bir mekanizma başlattığı belirtildi. Ayrıca, İklim Yatırım Platformu (QCIP) kurmaya yönelik bir anlaşma imzalandığı görülmektedir. Platform, iklim finansmanı bulunabilecek yatırıma hazır projeler elde etmeyi amaçlamaktadır. Proje değerinin ise 1 milyon dolardan yüksek olduğu bildirildi.

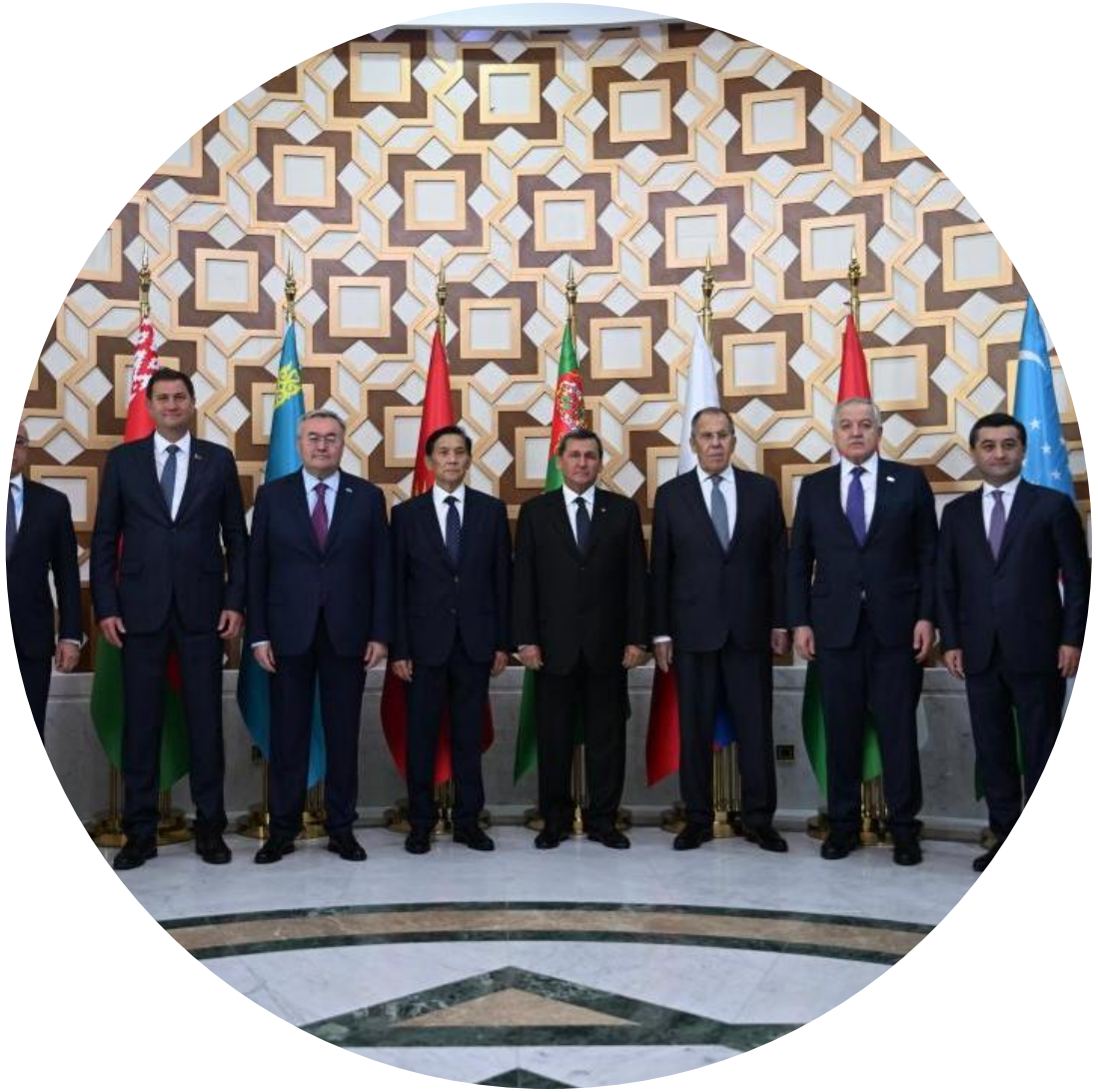

Kazakistan’ın, BDT ve Orta Asya-Azerbaycan Zirvelerindeki İş Birliği Tutumu

Kazakistan Dışişleri Bakanı, 7 Ekim’de düzenlenen Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) Dışişleri Bakanları Konseyi’ne ve Orta Asya-Azerbaycan Dışişleri Bakanları toplantısına katıldı. İlgili toplantılar, 8-9 Ekim tarihinde yapılan liderler zirvelerine hazırlık niteliğindedir. Türkmenbaşı kentinde düzenlenen toplantıda, BDT içindeki çok taraflı iş birliği ve güvenlik gibi konular konuşuldu. Toplantı sonucu, liderler zirvesi için onaylanmış taslak belgeler ve ortak gündem maddeleri oluşturuldu.

Ekim Ayı Kazakistan Spor Atılımları

5 Ekim’de yayınlanan habere göre, Japonya’da düzenlenen Asya Oyunları’nda, Kazakistan tarafından toplam 84 madalya kazanıldı ve genel sıralamada sekizincilik elde edildi. Bununla birlikte, halter alanında Kazakistan’ın dünya rekoru kırdığı görülmektedir. 12 Ekim’de yayınlanan haberde ise, Kazakistan’ın 2027 Dünya Judo Şampiyonası’na ev sahipliği yapmak için Uluslararası Judo Federasyonu (IJF) bayrağını teslim aldığı bildirildi. Ayrıca, 12-18 Ekim tarihlerinde düzenlenen ve Las Vegas’ta gerçekleştirilen U23 Dünya Güreş Şampiyonası’nda, Kazakistan’ın beşinci sıraya yükseldiği görülmektedir.

Kazakistan ve Azerbaycan Hazar Denizi Fiber Optik Bağlantısı Hizmete Girdi

İki ülke arasındaki hat, Orta Asya ve Çin'i Avrupa'ya bağlamayı ve bölgenin dijital iletişim altyapısını güçlendirmeyi amaçlıyor. Bu kapsamda, 15 Ekim'de kablo bağlantısının açılışı için, Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev ve Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev buluştu. Proje, iki ülkenin telekomünikasyon şirketleri tarafından ortaklaşa hayata geçirildi. Orta koridordan geçmekte olan proje, koridorun gelişimini tamamlayan yeni bir bölgesel bağlantı biçimi olarak tanımlanmaktadır. Lansman, orta koridorun geliştirilmesine yönelik iş birliği anlaşmalarının imzaları ile aynı dönemde gerçekleştirildi.

Kazakistan Cumhuriyet Günü

Kazakistan’da 25 Ekim Cumhuriyet Günü, Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev’in de katılımıyla resmi tören ile kutlandı. Kutlamada Cumhuriyet Günü’nün Kazakistan devletinin yeniden doğuşunun simgesi olduğu vurgulandı. Kazakistan’da Cumhuriyet Günü, 25 Ekim 1990’da kabul edilen Devlet Egemenliği Bildirgesi’ne dayanmaktadır. 1995’te ulusal bayram ilan edilen gün, 2009’da resmi bayramlar arasından çıkarılmış, 2022’de ise yeniden ulusal bayram statüsü kazanmıştır.

Yeni Çocuk Koruma Önlemlerinin Birleşmiş Milletler'e Sunumu

27 Ekim'de yayınlanan habere göre, Kazakistan Başkan Yardımcısı Erlan Karin ve BM Genel Sekreterliği'nin Çocuklara Yönelik Şiddet Özel Temsilcisi Najat Maalla M'jid bir araya geldi. İlgili görüşmeye Kazakistan Eğitim Bakanı, Çocuk Hakları Komiseri ve UNICEF temsilcileri de katıldı. Görüşme çocuk haklarının korunması, şiddetin önlenmesi ve güvenliklerinin sağlanması konuları kapsamında gerçekleştirildi. Bakanlığın açıklamasına göre toplantı sonucunda, Kazakistan Cumhurbaşkanınca başlatılan, ulusal çocuk koruma sistemini güçlendirmeye yönelik yasal ve kurumsal reformları uygulamaya koyma kararı alındı.

Kazakistan-Kırgızistan Bölgeler Arası İş Birliği Forumu

30 Ekim’de yayınlanan habere göre, ikinci Kazakistan-Kırgızistan “Stratejik Ortaklığın Geliştirilmesinde Bölgelerin Rolü” başlıklı Bölgelerarası İş birliği Forumu gerçekleştirildi. İlgili forum, Bişkek’te Devlet Konutu’nda düzenlendi. Forumun eş başkanlığını, Kazakistan Başbakanı Olcas Bektenov ile Kırgızistan Bakanlar Kurulu Başkanı ve Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanı Adılbek Kasımaliyev yürüttü. Forum kapsamında bölgelerarası, sağlık ve ticaret alanlarında 14 iş birliği belgesi imzalandı.

Kırgız Cumhuriyeti

Ekim Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama veAraştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Bişkek’te Adalet Görüşmeleri: Kırgızistan-Rusya İş Birliği

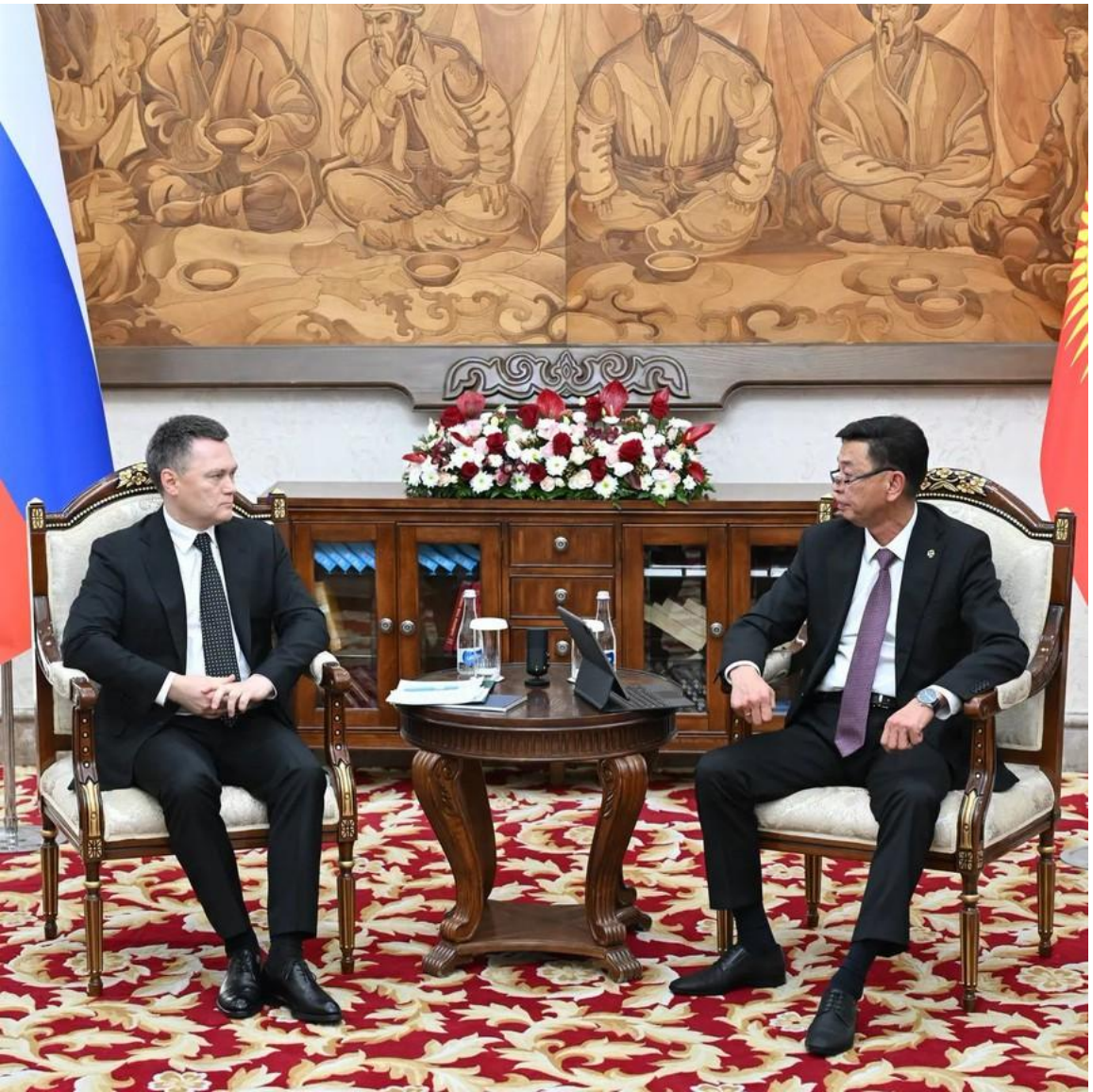

1 Ekim tarihli habere göre, Bişkek’te düzenlenen Uluslararası Bilimsel ve Uygulamalı Konferans kapsamında Kırgızistan Yüksek Mahkemesi ile Rusya Yüksek Mahkemesi arasında “Yargı Sisteminin Bağımsızlığı ve İtibarının Güçlendirilmesine Dair Hukuki Meseleler” başlıklı belge imzalandı. Belgenin, yargı uygulamalarında deneyim paylaşımını teşvik etmek amacıyla hazırlandığı belirtildi. Konferansta ayrıca iki devletin Yargı Yüksekokulları arasında eğitim üzerine işbirliği anlaşması da imzalandı.

Türkmenistan’da BDT Zirvesi

Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, 9 Ekim'de Türkmenistan'ın Türkmenbaşı kentinde düzenlenen Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) Devlet Başkanları Konseyi'nin yıldönümü zirvesine katıldı. Zirvede Orta Asya'nın beş ülkesi, Ermenistan, Azerbaycan, Rusya ve Belarus liderleri yer aldı. Genişletilmiş formatta İran Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan da davet edildi. Caparov, sözlerinde Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryolunun bölge ülkeleri için ek ulaştırma hatları açacağını ve yük taşıma maliyetinin düşürülmesinin hedeflendiğini belirtti.

Caparov'dan COP17'de Isık Göl uyarısı: Orta Asya ve Küresel Isınma Tehdidi

Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, 16 Ekim'de Ermenistan'ın Erivan kentinde 17. oturumu düzenlenen BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi (COP17) Konferansı kapsamında Liderler Zirvesi'nde söz aldı. Caparov, sözlerinde Isık Göl'ünün korunmasının büyük önem teşkil ettiğini, Orta Asya bölgesinin küresel ısınma sonucu dağlık alanların sürdürülebilirliğinin tehlikede olduğunu açıkladı. Sözlerinin devamında Kırgız Cumhuriyeti'nin "Ermenistan'ın Ekosistemlerinin Biyolojik Çeşitliliğine Yönelik Kurulması Planlanan Erivan Platformu" girişimini desteklediğini ve aktif olarak katılacağını belirtti. BM'nin desteği ile Kırgızistan'ın doğal alanlarını korumak amacıyla özel bir güven fonu oluşturulması üzerine çalışmalara başlandığı duyuruldu.

**Erivan Platformu, Ermenistan'ın COP17 Başkanlığı'nın BM Biyolojik Çeşitlilik Konferansı'nda başlattığı, UNEP'in desteklediği ve dağ ile tatlı su ekosistemlerinin korunmasını amaçlayan bir diyalog girişimidir.*

Çin-Kırgızistan-Özbekistan Demiryolu Projesi

29 Ekim tarihli bir haberde, Çin-Kırgızistan-Özbekistan Demiryolu Şirketi Genel Müdür Yardımcısı Ulan Klov'un bir röportajda ifade ettiğine göre; Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryolu projesi kapsamında ülkede 50 köprü inşa edilecek. Henüz tamamlanmış bir köprü bulunmamakla birlikte projeye 2027 yılında başlanmasının planlandığı duyuruldu. Demiryolunun hem yük hem de yolcu taşımacılığı için kullanılacağını vurgulayan Klov, 2031 tarihinde projenin kullanıma hazır olacağını ifade etti.

Türk Dünyasının Diyalogları; Ortak Gelecek, Ortak Vizyon 4. Oturumu Bişkek'te Gerçekleşti

Türkiye Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının duyurduğu "Türk Dünyasının Diyalogları; Ortak Gelecek, Ortak Vizyon" başlıklı panelin 4. oturumu 29-30 Ekim tarihlerinde Bişkek'te gerçekleşti. Panel konuşmalarında Türk Devletleri Teşkilatının dezenformasyonlara, manipülasyonlara ortam oluşturmayacağını ve mücadele edeceğini, orta koridorda ortak hedefler belirleyerek daha fazla koordinasyon sağlanacağı, ekonomik entegrasyonun artırılacağına dair konuşmalar gerçekleştirildi. Etkinliğe milletvekilleri, diplomatik temsilciler, akademik camia, düşünce kuruluşları, uluslararası medya, güvenlik ve dış politika uzmanları katılım sağladı.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)

Ekim Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama veAraştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Ertuğruloğlu Washington'da İki Devletli Çözüm Politikasını Yineledi

KKTC Dışişleri Bakanı Tahsin Ertuğruloğlu, 1 Ekim'de Birleşmiş Milletler (BM) 81. Genel Kurul çalışmaları için bulunduğu New York'taki temaslarının ardından geçtiği Washington'da Türk basın mensuplarıyla bir araya gelerek gündemi değerlendirdi.

Kıbrıs sorununda Türkiye ile birlikte belirledikleri iki egemen eşit devlet ve eşit uluslararası statü politikasını sürdürdüklerini söyledi. Ertuğruloğlu, uluslararası aktörlerin yaklaşımında değişiklik olmadığını belirtirken ABD'nin Güney Kıbrıs'a silah satmasını ve adada askeri eğitim vermesini de eleştirdi.

Erhürman ve Hristodulidis BM Gözetiminde Görüştü

KKTC Cumhurbaşkanı Tufan Erhürman ile Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) lideri Nikos Hristodulidis, 13 Ekim'de BM ara bölgesinde bir araya geldi. Görüşmede güven artırıcı önlemler, müzakere yöntemi ve Kıbrıs sorununun özü ele alındı. Liderler, 17 Ekim'de Pile'de düzenlenen iki toplumlu festivale birlikte katılma konusunda anlaştı.

Guterres, Erhürman'ın Mektubuna Yanıt Verdi

BM Genel Sekreteri António Guterres, Cumhurbaşkanı Tufan Erhürman'ın 28 Ağustos'ta gönderdiği mektuba 16 Ekim'de yanıt verdi. Erhürman mektubunda, Kıbrıslı Türklerin müzik festivalleri ve Barcelona futbol takımı kampı gibi kültürel ve sportif etkinliklerinin iptal edilmesine yönelik girişimlerin yanı sıra yabancı diplomatlarla temaslarının engellenmesini gündeme getirmişti.

Guterres, bu gelişmelerin güven artırma çağrılarıyla ters düştüğünü belirterek taraflar arasındaki temasların ve güven artırıcı önlemlerin sürdürülmesinin kalıcı çözüme uygun koşullar yaratmak açısından önemini vurguladı.

Başbakan Üstel Ankara'da Görüşmelerde Bulundu

KKTC Başbakanı Ünal Üstel, 27 Ekim'de Ankara'da Türkiye Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ile bir araya geldi. Görüşmelerde Kıbrıs meselesi ve bölgesel gelişmeler ele alındı; Başbakanlık açıklamasında Türkiye ile KKTC'nin iki devletli çözüm politikası konusundaki eşgüdümünün teyit edildiği belirtildi.

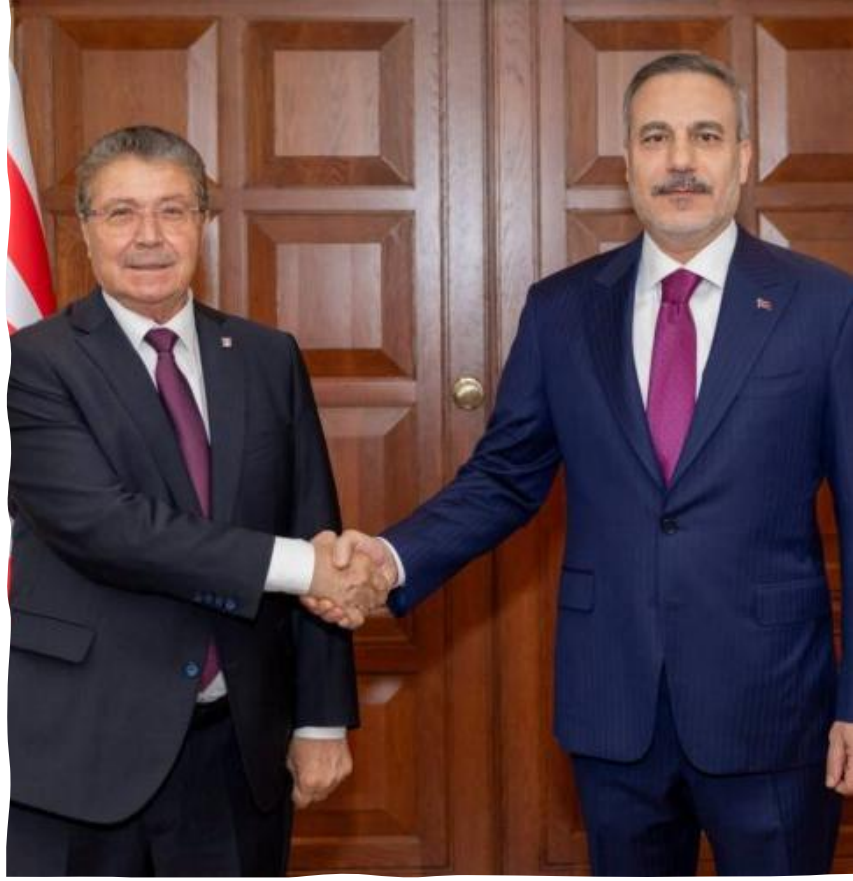

Erhürman Ankara’da TDT zirvesine katıldı

Cumhurbaşkanı Tufan Erhürman, 29–30 Ekim’de Ankara’da düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatı’nın 13. Zirvesi’ne katıldı. Erhürman konuşmasında, Kıbrıs Türk halkının Türk dünyasıyla ilişkilerini ve farklı alanlardaki iş birliğini geliştirme arzusunu vurguladı.

Dışişleri Bakanı Tahsin Ertuğruloğlu da zirve kapsamındaki bakanlar toplantısında iki devletin egemen eşitliği ve eşit uluslararası statüsü temelindeki çözüm yaklaşımını yineledi.

KKTC’den, Mahmud Abbas’ın Güney Kıbrıs Ziyaretine İlişkin Açıklama

KKTC Dışişleri Bakanlığı, Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas’ın Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’ni ziyareti ve görüşmelerde Kıbrıs meselesinin ele alınmasının planlanmasına ilişkin 29 Ekim’de açıklama yayımladı.

Bakanlık, Kıbrıs Türk halkının Filistinlilerin kendi kaderini tayin hakkını desteklediğini belirterek, Kıbrıslı Türklerin hak ve hassasiyetlerinin de dikkate alınması gerektiğini ifade etti. Açıklamada, Filistin yönetimiyle diyalog ve karşılıklı anlayışa açık olunduğu kaydedildi.

Macaristan Cumhuriyeti

Ekim Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Ukrayna’nın AB Üyeliğini Engelleyen Veto Kaldırıldı

Macaristan Başbakanı Péter Magyar hükümeti, 7 Ekim’de Avrupa Birliği (AB) Konseyi bünyesinde Ukrayna’nın AB üyeliğini engelleyen vetosunu kaldırdı ve gerekli teknik hazırlıkların ilerlemesine izin verdi. Sürece yönelik Ukrayna’nın Transkarpatya bölgesinde yaşayan etnik Macar azınlığın eğitim ve kültürel haklarının güvence altına alınmasını da şart koştu.

Ukrayna Parlamentosu, 12 Ekim’de azınlık dillerinde eğitime ilişkin yasal düzenlemeyi kabul etti. Düzenleme, AB resmî dillerini konuşan ulusal azınlıkların eğitim kurumlarında kendi dillerini kullanabilmelerini genişletirken, azınlıkların dilsel ve kültürel kimliklerinin korunmasını ve Ukraynacanın devlet dili olarak konumunun sürdürülmesini hedefliyor. Karar sonucu Macaristan’ın müzakerelerin ilerlemesi için öne sürdüğü temel koşul karşılanmış oldu.

Ukrayna’nın AB Üyeliğini Engelleyen Veto Kaldırıldı

13 Ekim’de “4. Ukrayna-AB Hükümetlerarası Katılım Konferansı” Lüksemburg’da gerçekleştirdi. Ukrayna’nın AB’ye katılımı için tamamlanması gereken müzakerelerin dördü bu konferansta açılmış oldu.

15-16 Ekim arası Brüksel’de bir Avrupa Konseyi toplantısı gerçekleştirildi. AB liderleri, Ukrayna ve Moldova’nın üyelik süreçlerinde müzakere kümelerinin açılmasına yönelik görüşmeler gerçekleştirdi. Magyar, ile Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy bu toplantıda ilk kez yüz yüze görüştü ve sürece yönelik desteklerini sundu.

Türkiye-Macaristan Ortak Planlama Grubu Toplantısı

2025'te kurulan ve Macaristan ile Türkiye'nin eş başkanlığını yürüttüğü "Ortak Planlama Grubu"nun ilk toplantısı 8 Ekim'de yapıldı.

Macaristan Başbakan Yardımcısı Dışişleri Bakanı Anita Orbán, Türkiye Dışişleri Bakanı Hakan Fidan ile görüşme gerçekleştirdi.

Ticaret hedefi 10 milyar dolara çıkarıldı, enerji ve savunma alanlarında iş birliği görüşüldü. Macaristan'ın Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) gözlemci rolü ve Türkiye'nin AB süreci de ele alındı.

4,2 Milyar Avroluk Uyum Fonu Serbest Bırakıldı

Avrupa Komisyonu (AK), 2022 yılında Macaristan'ın "hukukun üstünlüğü ihlalleri" ile suçlamıştı. Eski hükümetin politikaları sonucu yapılan suçlama, 4,2 milyar avro tutarındaki Uyum Fonu'ndan (Cohesion Funding) Macaristan'ın yararlanmasını engellemişti.

Eylül, 2026'da yeni hükümetin kararları sonucu dondurulan fonun Macaristan'a verilmesi mecliste teklif edilmişti.

13 Ekim'de yapılan oylama ile dondurulma kaldırıldı. Böylece Macaristan'a uyum fonu serbest bırakıldı. Ayrıca Macar öğrencilerinin ve araştırmacılarının uzun süredir katılamadığı "Erasmus+" ve "Horizon Europe" akademik değişim ve araştırma programlarına erişim de yeniden açıldı.

1956 Devrimi’nin 70. Yıldönümü Törenleri

23 Ekim’de Macaristan’ın Sovyet Baskısı’na karşı gerçekleştirdiği ayaklanma, törenlerle anıldı. Macaristan Parlamentosu’nda özel bir devlet töreni düzenlendi. Muhalefet partileri, “Cumhurbaşkanı’nı meşru bulmadıkları” gerekçesiyle farklı yerlerde kendi törenlerini gerçekleştirdiler.

AK Başkanı Ursula von der Leyen’in de aralarında bulunduğu çeşitli yabancı konuklar ve çeşitli akademisyenler törende konuşma yaptı.

Eski Başbakan Viktor Orbán törenlere katılmadı. Partisi Fidesz’in destekçileri tören sırasında protestolar gerçekleştirdi. Karşı-protestocularla yaşanan gerginlikler sonucu polis, tarafların birbirlerine saldırılarını önledi.

Slovakya Yerel Seçimlerinde Macar İttifakı 40 Belediye Başkanlığını Kaybetti

24 Ekim’de Slovakya’da yerel seçimler gerçekleştirildi. Slovakya Macarlarının temsilcisi Macar İttifakı (Magyar Szövetség) partisi seçimlerde dört yıl öncesine kıyasla daha az sandalye kazandı. 40 belediye başkanlığı kaybeden parti, Macar çoğunluklu bölgelerde konumunu korudu.

Seçimlerde en çok belediye başkanlığı alan grup ise bağımsız adaylar oldu.

TDT Zirvesine Macaristan Katılım Göstermedi

30 Ekim’de Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) 13. Zirvesi Ankara’da gerçekleştirildi. Macaristan, zirveye bir temsilci göndermedi.

Medyada Magyar hükümetinin Türk Dünyası ilişkilerine yönelik çeşitli tartışmalar yapıldı. AB ile ilişkileri normalleştirme hedefinin, TDT ile ilişkilerinde daha ihtiyatlı bir diplomatik tutum benimsemesine sebep olabileceği iddia edildi.

Budapeşte’den resmi bir açıklama yapılmadı.

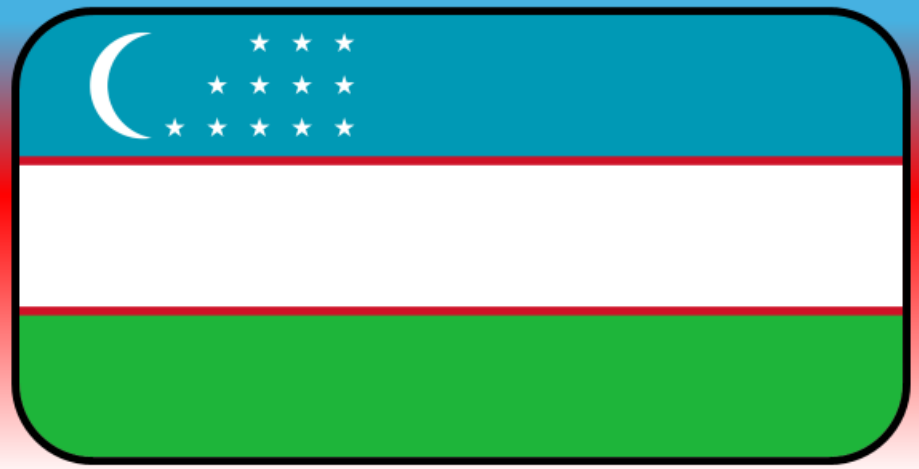

Özbekistan Cumhuriyeti

Ekim Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama veAraştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Özbekistan Nükleer ve Yenilenebilir Enerji Yatırımlarını Genişletiyor

16 Ekim’de Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, uluslararası enerji şirketleriyle bir araya gelerek bir toplantı gerçekleştirdi. Toplantıda Özbekistan'ın ikinci ve üçüncü nükleer santrallerini inşa etme planları, uranyum üretiminin artırılması ve nükleer enerji alanındaki yatırımların genişletilmesi gündeme geldi.

Bu kapsamda ACWA, Cengiz Holding, SOCAR, BP, Masdar, AMEA Power, Aksa Enerji, CAMCE, China Energy, Sinoma Energy ve Voltamp Energy gibi şirketlerin yöneticileriyle ikili görüşmeler gerçekleştirildi. Görüşmelerde yenilenebilir enerji, güneş ve termik santrallerin inşası, enerji depolama, elektrik dağıtım şebekelerinin modernizasyonu, hidrokarbon yataklarının geliştirilmesi, petrol ve doğal gaz projeleri ile enerji altyapısının güçlendirilmesi konuları ele alındı.

Toplantı sonunda, mevcut projelerin hızlandırılması, yeni yatırımların hayata geçirilmesi ve Özbekistan’ın enerji kapasitesinin artırılması konusunda mutabakata varıldı.

Semerkand'ta C5+1 Zirvesi Gerçekleştirildi

19 Ekim'de Özbekistan'ın Semerkand kentinde C5+1 formatında Orta Asya-ABD Dışişleri Bakanları Toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıya ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio, Orta Asya ülkelerinin dışişleri bakanları ve 200'den fazla Amerikalı iş adamı katıldı.

Görüşmelerde ticaret ve yatırımın geliştirilmesi, enerji güvenliği, ulaştırma, kritik mineraller, dijital teknolojiler, yapay zeka ve bölgesel güvenlik konuları ele alındı. Bunların yanı sıra ABD tarafı, 1975 yılında kabul edilen Jackson-Vanik düzenlemesinin Orta Asya ülkelerinden kaldırılmasına yönelik desteğini yeniledi.

Toplantı kapsamında Mirziyoyev, ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio ile ikili görüşme gerçekleştirdi. Görüşmede iki ülke arasındaki stratejik iş birliğinin güçlendirilmesine yönelik konular ele alınarak yaklaşık 12 milyar dolar değerinde 54 anlaşma ve yatırım girişimi üzerinde mutabakata varıldı. Ayrıca Özbekistan Artemis Anlaşmaları'nı imzalayarak bu girişime katılan 77. ülke oldu.

Özbekistan'da Alfabe Değişikliği Resmiyet Kazandı

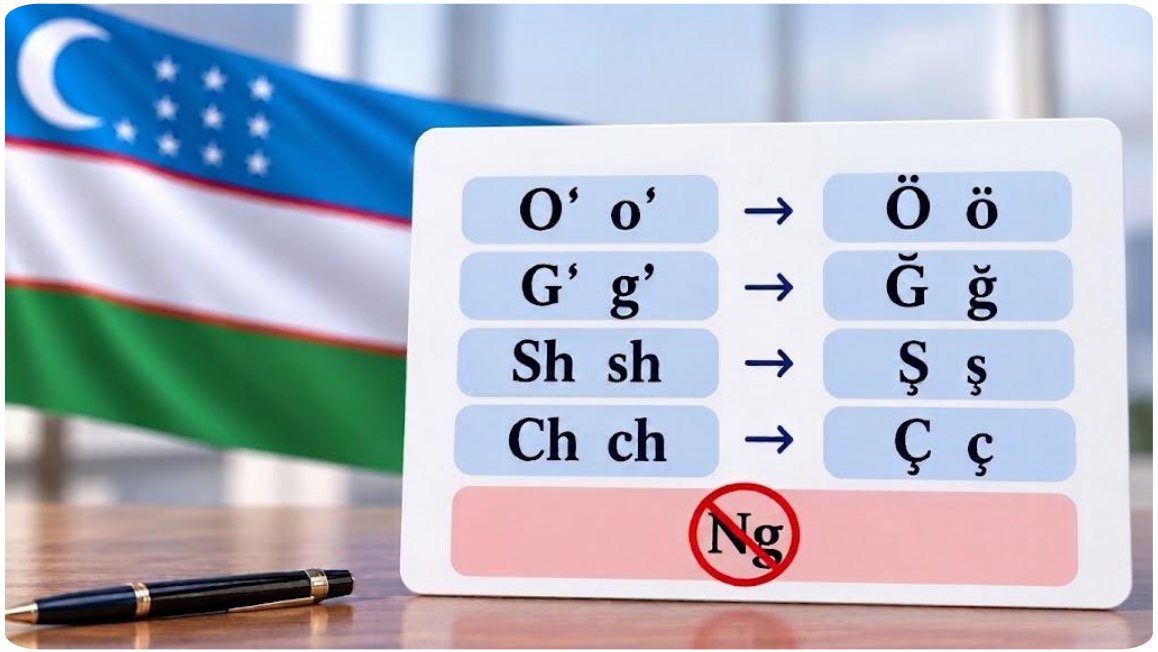

Mirziyoyev, 21 Ekim Özbek Dili Bayramı Günü’nde, Özbek- Latin alfabesinin geliştirilmesine ilişkin düzenlenen yasayı imzaladı.

Yeni düzenlemeyle alfabedeki bazı harflerin yazımında değişikliğe gidilerek ’’Ng’’ bağımsız bir harf olmaktan çıkarıldı ve tek tırnak işareti alfabede korundu.

Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanı Saida Mirziyoyeva, değişikliğin yazım sorunlarını gidermeyi ve Özbekçenin dijital dünyadaki konumunu güçlendirmeyi amaçladığını belirtti. Ayrıca mevcut resmi belgeler, ulusal para birimi ve menkul kıymetler geçerliliğini koruyacak, ders kitapları ve tabelalar ise kademeli olarak yenileneceğini açıkladı.

Mirziyoyev’in Türkiye Ziyareti ve TDT Zirvesi’ne Katılımı

Mirziyoyev, 29 Ekim’de Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın daveti üzerine Ankara’ya geldi. İki lider arasında gerçekleştirilen görüşmede iki ülke arasındaki kapsamlı stratejik ortaklığın siyasi, diplomatik, ticari, ekonomik ve kültürel alanlarda daha da güçlendirilmesine yönelik konular ele alınarak ikili anlaşmalar imzalandı.

Mirziyoyev, ziyaret kapsamında Ankara’da düzenlenen 13. Türk Devletleri Teşkilatı Zirvesi’ne de katıldı. Zirvede konuşan Mirziyoyev, üye ülkeler arasındaki turizm potansiyelinin ortaklaşa değerlendirilmesi amacıyla Türk Turizm İttifakının kurulmasını ve vatandaşların kimlik kartlarıyla seyahat imkanlarının genişletilmesini önerdi. Ayrıca sınır geçişlerinin ve ülkelerde kalış prosedürlerinin kolaylaştırılması çağrısında bulundu.

Türkmenistan Cumhuriyeti

Ekim Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama veAraştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Aşkabat’ta Yatırım Forumu Düzenlendi

Aşkabat’ta 1-2 Ekim’de Türkmenistan Yatırım Forumu (TIF 2026) düzenlendi. 40’tan fazla ülkeden hükümet temsilcileri, uluslararası finans kuruluşları ve şirketlerin katıldığı forumda enerji, ulaştırma, dijital ekonomi ve su kaynakları gibi alanlarda yatırım olanakları ele alındı.

Forum kapsamında Türkmennebit ile Alman Hybrid Innovation arasında anlaşma imzalanırken, Balkan Tersanesi de Damen ve Liamol ile gemi inşası ve deniz teknolojileri alanlarında iş birliği imzalandı.

BDT Devlet Başkanları Konseyi Avaza'da Toplandı

BDT Devlet Başkanları Konseyi 9 Ekim'de Avaza'da toplandı. Türkmenistan'ın BDT dönem başkanlığı sırasında düzenlenen zirveye üye ülke liderlerinin yanı sıra İran Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan da özel konuk olarak katıldı.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, zirvede BDT ülkeleri arasındaki ekonomik bağların güçlendirilmesi çağrısı yaptı ve Rusya'nın üye ülkelerle ticaretinde ulusal para birimlerinin kullanımına değindi.

Avaza’da İlk Hazar Çevre Zirvesi Düzenlendi

Hazar’a kıyısı olan Türkmenistan, Azerbaycan, İran, Kazakistan ve Rusya liderleri, 9 Ekim’de Avaza’da düzenlenen ilk Hazar Çevre Zirvesi’nde denizin çevresel durumunu ele aldı. Toplantının ardından Hazar’ın su seviyesindeki düşüşün nedenlerini incelemek ve etkilerini azaltacak ortak önlemler geliştirmek üzere beş ülkenin katılacağı üst düzey bir çalışma grubu kurulması kararlaştırıldı.

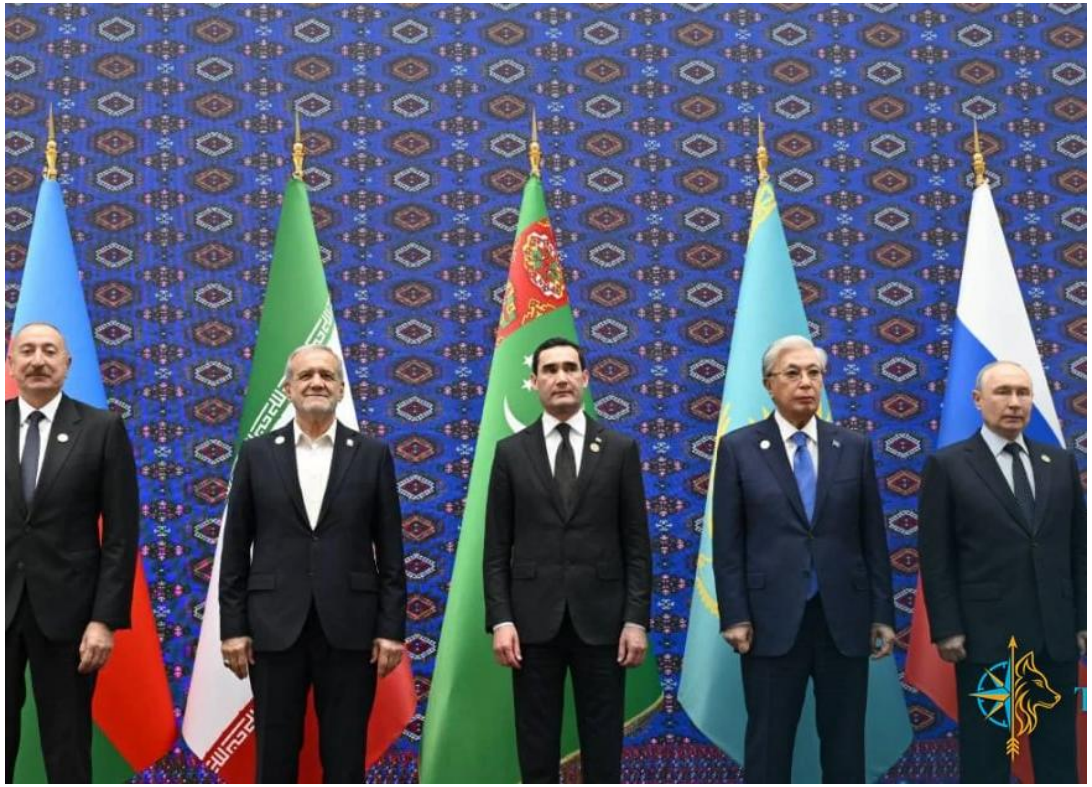

Semerkand'ta Orta Asya Ülkeleri ve ABD Arasında "C5+1" Toplantısı Gerçekleştirildi

19 Ekim’de Özbekistan’ın Semerkand kentinde, Orta Asya ülkeleri ile ABD Dışişleri Bakanlarının katılımıyla "C5+1" formatındaki olağan toplantı düzenlendi. Görüşmede devletlerin egemenliği ve toprak bütünlüğüne saygı temelinde siyasi diyaloğun genişletilmesi ile Orta Asya'da barış ve istikrarın güçlendirilmesine yönelik çok yönlü iş birliği konuları ele alındı.

Toplantı kapsamında Trans-Hazar ulaşım koridoru, ticaret, yatırım, enerji ve katma değerli üretim zincirlerinin geliştirilmesi gibi ekonomik başlıkların yanı sıra dijitalleşme, yapay zeka ve siber güvenlik alanlarındaki ortak projeler değerlendirildi. Ayrıca terörizm ve kaçakçılıkla mücadele, sınır ve nükleer güvenlik gibi bölgesel güvenlik meseleleri ile eğitim, kültür ve turizm alanlarındaki ilişkilerin artırılması üzerinde duruldu.

Zirve, katılımcı ülkelerin Dışişleri Bakanları tarafından "C5+1" formatında Ortak Bildiri’nin kabul edilmesiyle sona erdi. Bildiriyle birlikte taraflar, bölgesel istikrarı ve sosyo-ekonomik kalkınmayı destekleyen bu siyasi diyalog platformunu daha da güçlendirme kararlılıklarını teyit etti.

Türkmenistan Heyeti Duşanbe'deki ŞİÖ Hükümet Başkanları Konseyi Toplantısına Katıldı

Türkmenistan Bakanlar Kurulu Başkan Yardımcısı Geldimuradov, 20 Ekim'de Tacikistan'ın başkenti Duşanbe'de düzenlenen Şanghay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) üye devletlerinin genişletilmiş Hükümet Başkanları Konseyi toplantısına davetli devlet adına onur konuğu olarak katıldı.

Toplantıda bölgesel iş birliği başlıkları ele alınırken; ticaret, ekonomi, ulaştırma, lojistik ve enerji alanlarında ortaklıkların genişletilmesi ile ulaşım bağlantılarının güçlendirilmesine yönelik ortak girişimler değerlendirildi.

Türkmenistan'ın bu zirvedeki yerini alması, ülkenin bölge devletleriyle yapıcı diyalog kurma ve karşılıklı saygı ilkelerine dayalı uluslararası iş birliğini geliştirme kararlılığını bir kez daha ortaya koydu.

Aşkabat'ta Düzenlenen OGT 2026 Konferansı Enerji İş Birliklerine Zemin Hazırladı

21-23 Ekim tarihlerinde Aşkabat'ta düzenlenen "Türkmenistan Petrol ve Gaz Sektörü - 2026" (OGT 2026) Konferansı, 75 ülkeden katılımcıları bir araya getirerek enerji sektöründe uluslararası iş birliği ve yatırımların önemini vurguladı.

Forumda Kalkınış sahası, TAPI boru hattı, dijital dönüşüm ve emisyon azaltımı gibi başlıklar görüşüldü. Ayrıca Çin, Malezya, Kazakistan ve Özbekistanlı ortaklarla Hazar enerji iş birliği ve ekipman alımını kapsayan beş anlaşma imzalandı.

Gerçekleşen etkinlik, Aşkabat'ın uluslararası enerji diyaloğundaki kilit rolünü pekiştirdi ve küresel ortaklarla kurulacak yeni iş birliklerine zemin hazırladı.

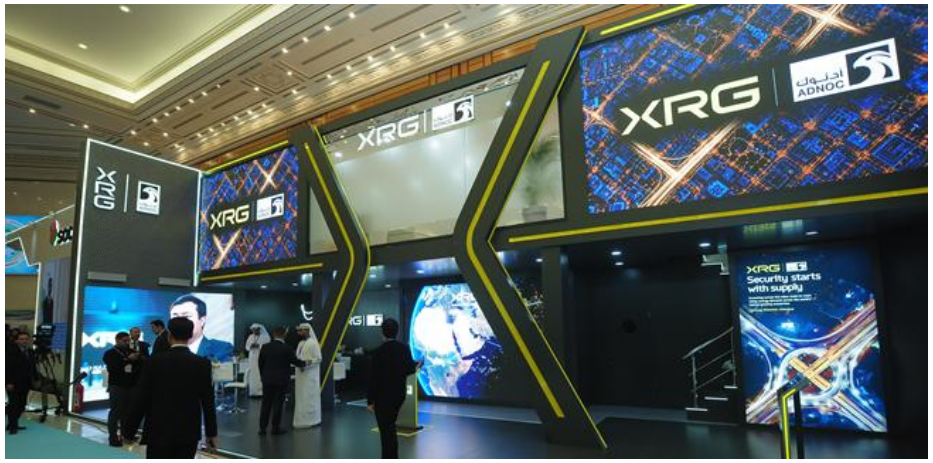

Türkmenistan Heyeti COP17 Zirvesi'ne Katıldı

Türkmenistan Çevre Koruma Bakan Yardımcısı başkanlığındaki heyet, 27-28 Ekim 2026 tarihlerinde Ermenistan'ın başkenti Erivan'da düzenlenen BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi Taraflar Konferansı'nın (COP17) üst düzey oturumuna katıldı. Gerçekleşen bu uluslararası zirve, biyolojik çeşitliliğin korunması ve ekolojik iş birliğinin güçlendirilmesi amacıyla hükümet temsilcileri ile bilim ve çevre kuruluşlarını bir araya getirdi.

Konferans kapsamında; ekosistemlerin korunması, bozulmuş arazilerin ıslahı ve doğa koruma finansmanı gibi temel başlıklar ele alındı. Karakum çölünden Hazar kıyılarına uzanan zengin doğal ekosistemlere sahip olan Türkmenistan; çölleşmeyle mücadele, nadir türlerin muhafazası ve koruma alanlarının geliştirilmesi yönündeki devlet politikalarını bu forumda ulusal girişimlerle destekledi.

Türk Devletleri Teşkilatı

Ekim Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama veAraştırma Merkezi
(TÜRKMER)

TDT Savunma Sanayii Kurumları Başkanları 2. Toplantısı Bakü'de Gerçekleştirildi

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Savunma Sanayii Kurumları Başkanları 2. Toplantısı, 1 Ekim'de ADEX-2026 Fuarı kapsamında Bakü'de gerçekleştirildi.

Azerbaycan Cumhuriyeti Savunma Sanayii Bakanı'nın ev sahipliği ve başkanlığında gerçekleştirilen toplantıya, Türkiye Cumhuriyeti Savunma Sanayii Başkanı, Özbekistan Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Savunma Sanayii Komitesi Başkanı; Azerbaycan Cumhuriyeti Sanayi ve İnşaat Bakanı; Kırgızistan Cumhuriyeti Savunma Bakan Yardımcısı; ve TDT Genel Sekreteri katıldı.

Taraflar, çevre bölgede artan güvenlik riskleri ve zorlukların yanı sıra, gelişmiş dijital araçlar ve yapay zeka ile savunma sanayinde yaşanan hızlı dönüşüm göz önüne alındığında, TDT kapsamında savunma sanayi iş birliğinin güçlendirilmesinin önemini vurguladılar.

Ayrıca taraflar, önümüzdeki dönemde ortaklaşa hayata geçirilecek somut projeleri özetleyen 2027 yılına yönelik "TDT Üye Devletleri Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Yol Haritası"nı kabul ettiler.

TDT Genel Sekreteri, Dijital Dönüşüm Bağlamında Gümrük İdarelerinin Geliştirilmesine İlişkin Uluslararası Üst Düzey Foruma Hitap Etti

TDT Genel Sekreteri Büyükelçi Kubanıçbek Ömüraliyev, 12 Ekim'de Bişkek'te düzenlenen "Dijital Dönüşüm Bağlamında Gümrük İdarelerinin Geliştirilmesine İlişkin Uluslararası Üst Düzey Forum"da ana konuşmacı olarak davetlilere hitap etti.

Nahçıvan Anlaşması'nın imzalanmasından bu yana geçen on yedi yılda Teşkilatın kaydettiği gelişime değinen Ömüraliyev, TDT bünyesindeki iş birliğinin, 32'si 2023 yılından bu yana oluşturulan toplam 65 mekanizma aracılığıyla yürütüldüğünü belirtti. Genel Sekreter ayrıca, bölgesel bağlantısallığın güçlendirilmesi açısından Zengezur Koridoru ile Çin–Kırgızistan–Özbekistan Demiryolu Projesi'nin önemine dikkat çekerek ulaştırma altyapısına yapılan yatırımların etkin, güvenli ve öngörülebilir sınır geçiş prosedürleriyle desteklenmesi gerektiğini vurguladı.

Forum, dijital dönüşüm bağlamında sınır geçiş işlemlerinin daha basit, öngörülebilir ve güvenli hâle getirilmesine yönelik deneyimlerin paylaşılması ve somut adımların belirlenmesi için önemli bir platform oluşturdu.

TDT Dışişleri Bakanları Ankara'da Bir Araya Geldi

TDT'nin 13. zirvesi öncesinde düzenlenen Dışişleri Bakanları Konseyi Toplantısı, Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın ev sahipliğinde Ankara'da başladı. Toplantıda teşkilat içindeki iş birliğinin geliştirilmesi ve kurumsal yapısının güçlendirilmesi ele alındı.

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde gerçekleştirilen toplantıya Azerbaycan Dışişleri Bakanı, Kazakistan Dışişleri Bakanı, Kırgızistan Dışişleri Bakanı, Özbekistan Dışişleri Bakanı ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Dışişleri Bakanı katıldı. Türkmenistan'ı Ankara Büyükelçisi temsil ettiği toplantıda, TDT Genel Sekreteri de yer aldı.

Dışişleri Bakanlığı kaynaklarına göre, bu yıl beşinci kez bir araya gelen bakanların toplantısında TDT bünyesindeki iş birliği alanları ve teşkilatın kurumsallaşmasına yönelik çalışmalar ele alındı.

Türk Devletleri Teşkilatı 13. Zirvesi Ankara’da Gerçekleştirildi

2026 yılı "Türk Dünyası Turizm Başkenti" seçilen Ankara, Temmuz ayındaki NATO Zirvesi'nin ardından tarihi bir uluslararası buluşmaya daha ev sahipliği yaptı. Türk dünyası liderlerini bir araya getiren TDT 13'üncü Zirvesi, 29-30 Ekim tarihlerinde başkent Ankara'da gerçekleştirildi.

Zirve kapsamında Dışişleri Bakanları Konseyi 29 Ekim'de bir araya geldi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ev sahipliğinde yapılan liderler zirvesi ise "Türk Yüzyılı: Dilde, Fikirde, İşte Birlik" temasıyla 30 Ekim'de toplandı. Türkiye, bu tarihi zirveyle birlikte TDT Dönem Başkanlığını Azerbaycan'dan devralmıştır.

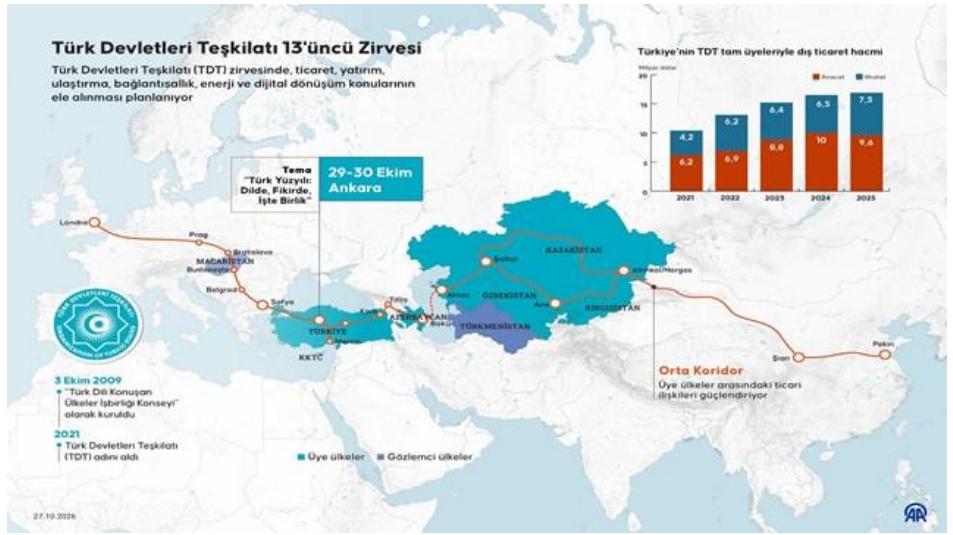

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI
13. ZİRVESİ
ANKARA, 29-30 EKİM 2026
13th SUMMIT OF THE
ORGANIZATION OF TURKIC STATES
ANKARA, 29-30 OCTOBER 2026

TURKIC WORLD
DIALOGUE FORUM
XOŞ GƏLMİSİNİZ
ҚОШ КЕЛДІҢІЗДЕР
ÜDVÖZÖLJÜK
HOŞ GE

TÜRK DÜNYASI
DİYALOG FORUMU
TURKIC WORLD
DIALOGUE FORUM
rta Koridordan Ortak Üretim Ekosistemine: Türk Dünyasında Ekonomi Modeli
he Middle Corridor to a Shared Production Ecosystem: An Economic Model in the Turkic World
Şamil Ayrım
Prof. Dr. Eda Becer
Dr. Lesbek Taizhanov

Zirvedeki Kritik Başlıklar: Orta Koridor ve Dijital Tarım

Türk dünyasının ekonomik bütünleşmesi açısından stratejik öneme sahip olan Orta Koridor, Bakü-Tiflis-Kars Demir Yolu Hattı, sınır geçişleri ve lojistik maliyetler zirvenin ve iş dünyası buluşmalarının odak noktası oldu.

Öne çıkan diğer iş birliği projeleri ise şunlar:

Dijital Ekonomi: E-ticaret ve sınır ötesi veri akışının önündeki engelleri kaldıran ortaklık anlaşması (Türkiye iç onay sürecini tamamlayan 3. ülke olmuştu),

Akıllı Tarım: Üye ülkeler arasında veri paylaşımını sağlayacak "TDT Dijital Tarım Veri Platformu" kurulması,

Uzay ve Teknoloji: Geçtiğimiz günlerde IAC 2026'da imzalanan çerçeve anlaşma doğrultusunda ortak küp uydu projesindeki iş birliğinin sürdürülmesi.

Türkiye'nin TDT ile Ticaret Hacmi 17 Milyar Dolara Dayandı

Türkiye, TDT üyesi ülkelere karşı net ihracatçı konumunu güçlendiriyor. Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan ile olan ticaret verileri şu şekilde yansıyor:

Yıllık Hacim: Türkiye'nin tam üye dört ülkeyle olan yıllık ticaret hacmi 17 milyar dolara yaklaştı (2024'te 10 milyar dolar ihracat, 6,5 milyar dolar ithalat).

Lider Pazar Kazakistan: Geçtiğimiz yıl yapılan ihracatta Kazakistan 3,2 milyar dolarla ilk sırada yer alırken; onu sırasıyla Azerbaycan (3 milyar $), Özbekistan (2,1 milyar) ve Kırgızistan (1,3 milyar) takip etti.

2026'nın İlk 8 Ayı: Bu yılın ilk 8 ayında ticaret hacmi 11,5 milyar doları buldu; Kazakistan 2 milyar dolarlık ihracat payıyla zirvedeki yerini korudu.

Yararlanılan Kaynaklar:

- 525.az
- avim.ogr.tr
- edition.cnn.com
- hungarytoday.Hu
- miniszterelnok.Hu
- tr.euronews.com
- trthaber.com
- turkkon.org
- https://24.kg/kyrgyzcha/
- https://24.kz/kz/zha-aly-tar
- https://egemen.kz/
- https://kg.akipress.org/
- https://haberkibris.com/
- https://en.apa.az/
- https://qazinform.com/
- https://kun.uz/
- https://www.iqair.com/
- https://www.coe.int/
- https://tr.wikipedia.org/
- https://www.aa.com.tr/tr
- https://www.azattyk.org/news
- https://www.bbc.com/kyrgyz
- https://www.election.gov.kz/
- https://www.kibrispostasi.com/
- https://www.kibrisgazetesi.com/
- https://www.trtavaz.com.tr/canli-izle
- https://qha.com.tr/
- https://xabardor.uz/uz/
- https://tmrl.gov.tm/tk/news
- https://www.sondakika.com
- https://www.milatgazetesi.com/
- https://tr.kabar.kg/
- https://abouthungary.hu/
- https://astanatimes.com/

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.

Yararlanılan Kaynaklar:

- https://www.kazakistan.kz
- https://www.uzdaily.uz/ru
- https://www.yeniduzen.com
- https://www.ombudsman.gov.tr/
- https://www.kktcb.org/tr
- https://www.sozcu.com.tr/
- https://www.mfa.gov.tr/
- https://www.mynet.com/
- https://www.trthaber.com/
- https://www.atavatan-turkmenistan.
- https://tdh.gov.tm/tk
- https://www.azathabar.com/z/2246
- https://www.voaturkce.com/
- https://www.azattyk.org/
- https://www.eunews.it/
- https://www.hungarianconservative.com/
- https://jeyhun.news/
- https://www.mfa.gov.tm/tk/news
- https://caa.gov.tm/
- https://turkmenistan.gov.tm/tk
- https://www.sondakika.com/
- https://orient.tm/tm
- https://business.com.tm/tr/
- https://www.ntv.com.tr/
- https://www.washingtonpost.com/
- https://business.com.tm/
- https://metbugat.gov.tm/
- https://www.tv7israelnews.com/
- https://tengrinews.kz
- https://informburo.kz
- https://www.theportugalnews.com

Yararlanılan Kaynaklar:

- https://azon.global/
- https://kaktus.kg/
- https://sputnik.kg/
- https://president.kg/
- https://turkicstates.org
- https://sputnik.kg/
- https://president.kg/
- https://www.cinicimimarlik.com/
- https://editorials.voa.gov/a/8212977.html
- www.dailysabah.com
- www.cumhuriyet.com.tr
- www.newscentralasia.net
- www.azernews.com
- www.azxeber.com
- www.hungarianconservative.com
- www.telex.hu
- www.hatartalanul.net
- www.reuters.com

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.

Sakarya Üniversitesi
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi

Ülke Araştırmacıları

Azerbaycan	Kazakistan	Kırgızistan	KKTC	Macaristan	Özbekistan	Türkmenistan	TDT
							
Gülsüm Sena Koca & Sıla Mutaf	Berra Karakullukçu & Derya Aydın	Erdem Yılmaz & Saliha Mehmetoğlu	Emir Karakoç	Muhammed Çağrı Turhan	Gizem Özen & Nurmuhammed Rustemov	Merve Albayrak & Merve Boyun	Zişan Demirkan